
A tizedik évfordulón pártunk nevében

*Vasil Bilak elvtársnak,
a CSKP KB tagjának
felszólalása a VII. országos közgyűlésen*

Elvtársak, drága barátaim!

... Tíz esztendő nem nagy idő az ember életében, annál kevésbé egy szervezet életében. Életünk azonban az elmúlt évtizedekben a felismerhetetlenségig megváltozott. Éppen ez a tíz év olyan viharos, termékeny és hősiesség volt, hogy úgy tűnik fel nekünk, nem egy évtizedet, hanem évszázadokat éltünk meg. Még mindannyian jól emlékszünk a tíz évvel ezelőtti helyzetre. Mennyi megoldatlan probléma, mennyi kétség lakozott sok emberben, vajon a Csehszlovákia Kommunista Pártja által kitűzött merész feladatok így rövid időn belül teljesíthetők-e, vajon megvalósíthatjuk-e őket. Népünk azonban Csehszlovákia Kommunista Pártja vezetésével nemcsak teljesítette, hanem jelentősen túl is szárnyalta ezeket a feladatokat. Hála a Szovjetunió nagy alkotó sikereinek, helyes békepolitikájának, megőriztük a világbékét, és ezzel létrejötték eredményes országépítő tevékenységünk kedvező feltételei. Csehszlovákia Kommunista Pártjának dicső XI. kongresszusa ezen az alapon kitűzhetette a szocialista országépítés befejezésének feladatát hazánkban.

Abban az időszakban élünk, amelyben egész dolgozó népünk nemzetiségre való tekintet nélkül, csehek, szlovákok, magyarok, ukránok, lengyelek és németek egységesen és elszántan harcba indultak Csehszlovákia Kommunista Pártja XI. kongresszusa határozatainak teljesítéséért.

A CSEMADOK munkássága abból indul ki, hogy köztársaságunkban senkit sem ítélnék meg aszerint, milyen nemzetiségű, hanem csakis aszerint, hogyan dolgozik, miképpen járul hozzá a szocializmus felépítéséhez. Az emberek nemzetiség szerinti megkülönböztetése és jutalmazása, jogaik aszerint való elismerése, hogy milyen nyelven beszélnek, a dolgozó nép nemzetiségi, sőt vallási alapon való tudatos egymás ellen uszítása a burzsoázia és a szocializmus ellenségeinek módszere, érdeke. Ez a módszer tőlünk idegen, ellenséges társadalmi rendszerünkkel szemben, amelyben a nép tartja kezében a kormányrudat.

Csehszlovákia Kommunista Pártja nem egy ízben hangsúlyozta, hogy a nemzetiségi kérdés szocialista érdekek fölé való helyezése a burzsoázia malmára hajtja a vizet, és ennek kárát látja valamennyi dolgozónk. A burzsoázia társadalmi rendszer az embernek ember által való kizsákmányolására, a nyereség utáni lázas hajszára épül. A burzsoázia fő célja a haszon, amelyet minden áron növelni akar, főleg a dolgozók nyomorba döntésének útját járva. A burzsoázia nemzetiségre és anyanyelvre való tekintet nélkül kérlelhetetlenül kizsákmányolja a dolgozókat. A történelem és saját tapasztalatunk arra tanít minket, hogy a burzsoázia bármikor kész elárulni saját nemzetét is, ha ebből osztályelőnye vagy valamilyen haszna származik. Emlékezzünk

csak vissza, milyen árulást követett el az orosz burzsoázia a Nagy Októberi Szocialista Forradalom idején, emlékezzünk vissza a cseh és a szlovák burzsoázia 1918. évi állásfoglalására, majd a borzalmas müncheni árulásra és az 1945-öt követő esztendőkből játszott szerepére. Vajon beszélhetünk-e a francia burzsoázia hazafiasságáról, amikor a nyereség növelése érdekében árulást követ el, támogatja Dullest, Adenauert, Speidelt és más fasisztákat, hogy legális módon hatalmukba kerítsék Franciaországot, amelyet a francia nép a fasizmus ellen folytatott nehéz harcokban szabadított fel?

Pártunk és kormányunk nem szavakban, hanem a gyakorlatban következetesen megoldotta a nemzetiségi kérdést. Ennek köszönhetjük, hogy a Csehszlovák Köztársaság minden dolgozó igazi hazája. Nálunk az az elv érvényesül, hogy a nemzetiségi kérdés proletár internacionalista megoldása mindig szem előtt tartja a dolgozó nép érdekeit és általában a proletárforradalom érdekeit. Ezért ezt a kérdést nem lehet elszigetelten felvetni, hanem csupán a politikai hatalom átvételével, a szocializmus építésének irányzatával kapcsolatban. A nemzetiségi kérdést nem lehet megoldani anélkül, hogy a munkásosztály ne vívna ki a politikai hatalmat. Ezért a Csehszlovák Köztársaságban a nemzetiségi kérdés igazi, marxista megoldásához csak 1948 után lehetett következetesen hozzáfogni, amikor végérvényesen eldőlt, hogy ki lesz az osztályerők összecsapásának győztese, amikor a munkásosztály politikai hatalma végérvényesen megszilárdult.

Dolgozó népünk, a szlovák, cseh, magyar, ukrán és más nemzetiségű dolgozók érdekeit csak a burzsoázia, csak az imperialisták veszélyeztetik, és ezért ellenük közös erővel harcolnunk kell. Ma nem kell küzdenünk a jogokért, a szabadságért, a munkáért, mert mindez megvan. Nem kell harcolnunk a kulturális vagy más autonómiáért, mert mi többel rendelkezünk, kezünkben van a politikai hatalom, és így minden a miénk.

Államhatalmunk alapját a nemzeti bizottságok képezik. A nemzeti bizottságok gyakorolják a hatalmat a községekben, a járásokban és a kerületekben. Minden egyes nemzeti bizottságnak a cseh, a szlovák, a magyar és az ukrán községekben egyaránt egyforma jogai és kötelességei vannak. A szlovák községekben vagy járásokban ez szlovák, a magyar lakosú községekben vagy járásokban magyar kormányzatot jelent. Pártunk vezető szerepe a pártszervezetek útján érvényesül. A pártszervek és szervezetek, valamint a nemzeti bizottságok döntenek a gazdasági, kulturális és politikai élet minden kérdésében. Közösben egy ügy szolgálatában állnak. Feladatuk a szocializmus hazánkban való felépítése, népünk erkölcsi-politikai egységének szilárdítása, a Szovjetunióval és a többi népi demokratikus országgal való barátságunk erősítése útján.

Az önök kultúregyesülete tízéves fennállása során jelentős kulturális, tömegnevelő munkát végzett hazánk magyar lakossága körében. Senki sem kételkedik abban, hogy ilyen irányú tevékenységét tovább fejleszti és segítséget nyújt a nagy feladatok teljesítésében. A CSEMADOK segítséget nyújtott a párt irányvonalának megvalósításában, közelebb hozta a kultúrát a néphez azokon a területeken, ahol a magyar nemzetiségű dolgozók élnek.

Szlovákia Kommunista Pártja Központi Bizottsága 1959. január 16-i határozata a szlovákiai magyar dolgozók életének egyes politikai kérdéseiről hangsúlyozta, hogy e politikának, a párt állandó politikai munkásságának, a CSEMADOK-csoportok és más társadalmi szervezetek tevékenységének köszönhetjük, hogy a csehszlovákiai magyar dolgozók tudatában megszilárdult a csehszlovák szocialista hazafiság és a proletár nemzetköziség gondolata.

Engedjék meg, elvtársak, hogy még egy kérdéssel foglalkozzam, amelyet a CSEMADOK-nak és minden kulturális, népművelési intézménynek egyik legfontosabb

feladatként kell megszívlelnie a hazai magyar nemzetiségű lakosság körében végzett munka során. Ez a nyelvkérdés. Újra ismétlem a már elmondottakat, hogy nálunk senkit sem ítélnék meg aszerint, milyen nyelven beszél, hanem aszerint, hogyan járul hozzá a szocializmus építéséhez. A szlovák nyelv ismerete nem jelenti egyszerűen csak a szlovák nyelv tanulását, hozzájárul ez a nemzetiségi kérdés következetes és teljes megoldásához.

Nem kell hangsúlyoznom, hogy a szlovák nyelv tanulása nem jelent semmiféle elnemzetlenítést, vagy valami ehhez hasonlót. Aki ezt a kérdést így akarná magyarázni, az lebecsüli a valóságot, régi elképzeléseinek rabja, tudatosan vagy tudat alatt a burzsoá nacionalizmus platformájára csúszik, nem segít, hanem árt mind magának, mind az egész társadalomnak, nem szilárdítja, hanem gyengíti népünk erkölcsi-politikai egységét.

Pártunk azt is hangsúlyozza, hogy minden egyes dolgozónak nemzetiségi hovatartozásától függetlenül, ha azon a területen dolgozik, ahol a magyar nemzetiségű lakosság él, meg kell tanulnia és bírnia kell a magyar nyelvet.

Meggyőződésem, hogy bár szlovákul beszéltem, valamenyien jól megértettek. Érdekeink egyezők. A csehszlovák népi demokratikus köztársaság közös, drága hazánk. Életünk, munkánk, a szocializmusért folytatott harcunk szálai fűznek minket hazánkhoz. Azt akarjuk, hogy köztársaságunk még erősebb, még szebb legyen, hogy itt mindenki boldogan, jólétben éljen. A nép boldogságán munkálkodunk, szilárdítjuk barátságunkat a Szovjetunióval és a népi demokratikus országokkal, erősítjük a világbékét. Ez a mi közös nyelvünk, és ezt a nyelvet közösen jól megértjük. Nem engedjük meg népünk egységének bármiféle gyengítését. Még szorosabban tömörülünk Csehszlovákia Kommunista Pártja, hazánk valamennyi dolgozójának elismert vezetője köré.

Szlovákia Kommunista Pártja Központi Bizottságának meggyőződése, hogy a Csehszlovákiai Magyar Dolgozók Kultúregyesülete, úgy mint eddig, a jövőben is derekasan teljesíti majd azokat a feladatokat, amelyek a szocialista országépítés befejezéséből és a szocialista kulturális forradalom megvalósításából erednek.

Válltva haladunk előre pártunk, a Csehszlovákia Kommunista Pártja XI. kongresszusa által kitűzött úton. Engedjék meg, hogy Szlovákia Kommunista Pártja Központi Bizottságának és a Nemzeti Front Szlovákiai Bizottságának küldöttsége nevében sok sikert kívánjak további munkájukhoz.

Nem könnyű ez a munka, de örömteli, becsület kérdése, mert a népet, a béke ügyét, a szocializmus építését, a Csehszlovák Köztársaság felvirágzását és a Szovjetunióval való barátságunk megszilárdítását szolgálja.